Το Βιολί

— Κώστα, ἡ πόρτα, ψιθύρισεν ἡ σβυσμένη φωνὴ τῆς ἄρρωστης.

Ἐκεῖνος ἀμέσως ἀνατινάχτηκε. Κουφὸ στὸ βαρὺ χτύπο τοῦ κουδουνιοῦ, τὸ αὐτί του μέζεψεν ἀμέσως τὰ σβυσμένα κύματα τῆς φωνῆς της. Γιατὶ μόνον ἡ ἀδύνατη ἠχώ τους μποροῦσε πειὰ νὰ τὸν ξυπνήση ἀπὸ τὸν λήθαργο, ποῦ ἡ κούραση καὶ ἡ ξαγρύπνια τὸν εἶχαν βυθίσει. Καὶ ἀποπιασμένος ποῦ ἀποκοιμήθηκε στὸ προσκέφαλό της.

—Τί θέλεις, ἀγάπη μου; ρώτησε.

Ἕνα τράνταγμα τοῦ κουδουνιοῦ τοῦ ἀπάντησε. Στάσου μιὰ στιγμὴ, ἔβαλε τὸ χέρι στο χλωμὸ μέτωπό του.

—Ἄ θὰ εἶνε ὁ ἑβραῖος, εἶπε καὶ βγῆκε ν' ἀνοίξη.

Ἦταν αὐτός. Κοντὸς καὶ λυγνὸς, τυλιγμένος στὴν ἀπαραίτητη παλιὰ ρεντικότα, πάντα μαυροντυμένος σὰν κοράκι, πάντα ἐπίσημος σὰ νὰ πήγαινε σὲ κηδεία, μὲ τὸ σκληρό του στὸ χέρι καὶ τὸ αἰώνιο μειδίαμά του στὰ χείλια. Ἔκαμε τὴν τακτική του ὑπόκλιση. Καὶ ἑτοιμάζουνταν ν' ἀρχίση τὸ συνειθισμένο του πρόλογο, ὅταν ὁ Κώστας τὸν ἔμπασε στὴν κάμαρα. Ἕνα χαμόγελο μόλις πρόφθασε ν' ἀστράψ[illegible]

—Χμ! ὅπου ἀρρώστεια ἐκεῖ καὶ ἀνάγκη, ἐκεῖ καὶ καλὲς δουλειές. Καὶ πῆρε ἀμέσως τὴ μάσκα τῆς συμπονοιᾶς γιὰ νὰ ρωτήση τὶ γίνεται ἡ ἄρρωστη.

Ἔσκυψε ὁ Κώστας κ' ἔσυρε κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι μιὰ κάσα σκονισμένη. Τὴν ἄνοιξε καὶ μέσα ἀπὸ τὴ βελουδένια του θήκη σήκωσε ἕνα βιολί.

Τὸ πῆρε ὁ ἑβραῖος, τὸ χτύπησε καλὰ μὲ τὸ δάχτυλο νὰ ἰδῇ μὴν εἶνε ραγισμένο, τράβηξε ἐπάνω δυὸ-τρεῖς δοξαριὲς ποῦ ἔκαναν τὴν ἄρρωστη ν' ἀνατριχιάση καὶ κουνῶντας τὸ κεφάλι.

—Γερὸ εἶνε ἀκόμα, εἶπε, εἶνε ὅμως πολὺ παλιό.

—Ὅσο πιὸ παλιὸ τότο καὶ πιὸ καλὸ, διεμαρτυρήθηκεν ὁ Κῶστας.

—Μπᾶ, μπᾶ! λόγια, ντζόγια μου. Δὲ βλέπεις κ' ἐμένα; Ποῦ τώρα ἡ φωνή ποῦ εἶχα πρὶν εἴκοσι χρόνια, ὅταν ἤμουν κράχτης στὶς δημοπρασίες! Καὶ πόσο ζητᾶς γι' αὐτό;

—Δὲν ξεύρω. Ὁ θεῖος μου τὸ εἶχε ἀγοράσει τετρακόσια μάρκα στὸ Μόναχο.

—Τετρακόσια μάρκα! Μπᾶ, αὐτὸ δὲν κάνει οὔτε ἑκατὸ, τὸν γέλασαν, νὰ σὲ χαρῶ. Πλήρωσε, φαίνεται, τὴν κάσα μὲ τὸ βελοῦδο καὶ ὄχι τὸ βιολί. Ἑκατὸ δραχμὲς εἶνε καλοπληρωμένο. Μὰ τὸ Θεὸ, καὶ αὐτὸ μὲ ζημία μου, ἔτσι γιὰ τὸ χατῆρι τῆς ἄρρωστης, ποῦ νὰ τὴ χαρῆς..

Κι' ἄρχισε τὸ συνειθισμένο του παράπονο γιὰ τὰ χάλια τῆς ἀγορᾶς, γιὰ τὶς κακές του δουλειὲς, φωνάζοντας μάρτυρες Θεοὺς καὶ ἁγίους κι' ἀράδιαζε ξόρκια καὶ εὐχὲς γιὰ τὴν ἄρρωστη, κουνῶντας κωμικὰ τὰ ξερά του χέρια.

Ὁ Κώστας, ἀκουμπισμένος στὸ κάγκελο τοῦ κρεββατιοῦ, δὲν ἄκουγε τίποτε ἀπὸ αὐτά. Ἡ σκέψη του πετοῦσε μακρυὰ στὰ περασμένα, ὅταν ἐδῶ καὶ δέκα χρόνια τοῦ εἶχε φέρει ὁ θεῖος του τὸ βιολί. Ἄ! ἦταν τότε τὰ καλὰ τὰ χρόνια. Μαθητὴς ἀκόμα στὸ Γυμνάσιο, τὶς ὧρες ποῦ τοῦ περίσσευαν ἀπὸ τὰ μαθήματα καταγίνουνταν μὲ ἀγάπη κ' ἐνθουσιασμὸ στὴ μουσική. Τὸ βιολί του! ἦταν αὐτὸ ἡ ἐρωμένη του! ἦταν αὐτὸ ἡ θρησκεία του, ἦταν αὐτὸ τὸ ὅπλο του μὲ τὸ ὁποῖον ἀκράτητος θάνοιγε τὸ δρόμο πρὸς τὴ δόξα. Ὅταν περνοῦσεν ἁπαλὰ τὸ δοξάρι ἐπάνω στὶς κόρδες, τοῦ φάνηκαν πῶς δὲν ἦταν κοινὸς ἄνθρωπος ἀλλὰ κάτι ἀνώτερο. Νόμιζες ὅτι γλυκόλαλα χερουβεὶμ ἔβγαιναν ἀπὸ αὐτὸ καὶ τοῦ ἐσέρναν τὴν ψυχὴ σὲ ἄλλους κόσμους παραδείσιους.

Καὶ τὶς νύχτες, ὀνειρεύουνταν πῶς ἔπαιζε μέσα σὲ ὁλόχρυσα σαλόνια, ἐνῷ ὡραῖες μαρκήσιες ἐνθουσιασμένες τὸν ἔραιναν μὲ ρόδα ποῦ ξετραβοῦσαν ἀπὸ τὰ στήθια τους.

Ἦλθε ὅμως ἡ συμφορά. Ὁ θάνατος τοῦ πατέρα του, ἡ γηροκόμηση τῆς μάν[illegible] ἀγῶνας γιὰ τὸ ψωμί. Πῆγε λογιστὴς σὲ μιὰ τράπεζα. Ὕστερα γνώρισε τὴν Ἀνθή. Τὸν παρηγοροῦσε στὶς λύπες του, τοῦ ἔδινε νέα δύναμη γιὰ τὴ ζωὴ· τὴν πῆρε γυναῖκα του. Καὶ λίγο-λίγο οἱ θετικοὶ ἀριθμοὶ τοῦ γραφείου ἐδιώξαν ἀπὸ τὸ μυαλό του, σὲ μιὰ σιγανὴ μὰ σκληρὴ πάλη, τὶς αἰθέριες νότες τῆς μουσικῆς. Καὶ τὸ βιολὶ ξεχάστηκε κάτω ἀπὸ τὸ κρεββάτι ὅπου μῆνες τώρα κοιτοῦνταν ἡ Ἀνθὴ ἄρρωστη χτικιασμένη. Μόνο σήμερα ἡ ἀνάγκη ἦλθε νὰ τὸ βγάλη ἀπὸ ἀκεῖ...

—Πάρ' το! εἶπεν ἔξαφνα τοῦ ἑβραίου, ποῦ ἐξακολουθοῦσε νὰ ἀραδιάζη μὲ κλαψιάρικη ρητορία τὰ ἐπιχειρήματά του.

Ἐκεῖνος ξεσκόνισε καλὰ τὸ κουτὶ μὲ τὸ κόκκινο μαντῦλί του, εὐχήθηκε στὴν Παναγία, ποῦ δὲν πίστευε, νὰ γιατρέψη ταχειὰ τὴν ἄρρωστη καὶ ἄρχισε πάλι τὶς ὑποκλίσεις, ἐνῷ μέσα του μετάνοιωνε γιατὶ δὲν πρόσφερε ἀκόμα λιγότερα γιὰ τὸ βιολὶ ἀφοῦ τὸ πῆρε τόσο εὔκολα χωρὶς παζαρέματα.

Ἀηδιασμένος ὁ Κώστας τὸν σκουντοῦσε πρὸς τὰ ἔξω. Καὶ ὅταν αὐτὸς ἔφτασε στὴν ὀξώπορτα, σταμάτησε, ἔβγαλε μὲ θρησκευτικὴ εὐλάβεια τὸ πορτοφόλι του καὶ ἄπλωσε πρὸς τὸν Κώστα τὸ συμφωνημένο ἑκατοστάρικο, προσπαθῶντας νὰ τὸ κρατήση λίγα δευτερόλεπτα ἀκόμα ἀνάμεσα στὰ τρεμάμενα δάχτυλά του.

Τοῦ Κώστα, τοῦ ἦλθε νὰ τὸν ἁρπάξη ἀπὸ τὸ λαιμὸ καὶ νὰ τὸν σφίξη. Καὶ ὅμως τοῦ ἅρπαξε καὶ τοῦ ἔσφιξε μὲ εὐγνωμοσύνη τὸ χέρι ποῦ ἔσωζε τὴν ἄρρωστη ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Μὰ ὅταν πειὰ τὸν εἶδε νὰ φεύγη, ὅταν τὰ ἀβέβαια βήματά του ἀντήχησαν στὶς πλάκες τοῦ δρόμου, τότε τοῦ φάνηκε πῶς ἐκεῖνο τὸ κομψὸ, τὸ μαῦρο κουτὶ ἦταν τὸ φέρετρο ποῦ μέσα εἶχε θάψει ὅλες τὶς ἀναμνήσεις, ὅλες τὶς ἐλπίδες, ὅλα τὰ ὄνειρα τῆς ζωῆς του.

Ἀκούμπισε ἀποκαμωμένος στὴν ὀξώπορτα.

—Γκοὺχ, γκοὺχ, ἀκούστηκε ἀπὸ μέσα ὁ βῆχας τῆς ἄρρωστης.

Σφόγγιξε μιὰ σταγόνα ἱδρῶτα ποῦ κυλοῦσε στὸ χλωμό του μέτωπο, ἔκλεισε μὲ βία τὴν πόρτα καὶ ἔτρεξε στὸ προσκέφαλο τῆς ἄρρωστης.

—Ὥρα, εἶπεν, ἀγάπη μου νὰ πάρης τὸ γιατρικό σου.

ΧΡ. ΕΣΠΕΡΑΣ

Ἀπὸ τὰ Ἐκίτσα

ΑΝΟΙΞΗ

Ὀργυάζει γύρω ἡ Ἄνοιξη στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ Μάη,
τ' ἀηδόνια γλυκοψάλλουνε τὰ νυφικὰ τραγούδια,
στεφάνια πλέκουν οἱ μυρτιὲς κι' ὁ ἥλιος τὸ φῶς περνάει
τὸν κάθε λάκκο ὀκέπασαν χορτάρια καὶ λουλούδια.

Γιατὶ ν' ἀνθίζουν τὰ κλαδιά; Σὲ λίγο θὰν θλιμμένα
καὶ μιὰ σταγόνα ὡς τοῦ ματιοῦ μοῦ κύλισε στὴν (ἄκρη
Τὸ εἶδε ἡ τρελλὴ τριαντάφυλλιὰ κ' ἔσκυψε πρὸς ἐ-(μένα
κ' ἕνα χλωμὸ τριαντάφυλλο μοῦ σφόγγιξε τὸ δάκρυ.

ΧΡ. ΕΣΠΕΡΑΣ

ΣΥΝΘΕΜΑΤΑ

ΟΡΑΜΑ ΣΤ' ΟΓΡΟ ΦΩΣ

Μέσα στ' ὀγρὸ τὸ χάραμα, ποῦ σκέψες φορτωμένος
Μ' ὄμαρφες θύμησες γλυκὲς ποθῶ τὸν ὕπνο νἄβρω,
Τούτη τὴν ὥρα σβύνεται κι' ὁ γαλαζοβαμμένος
Ἀγέρας ποῦνε γύρω μου κι' ὅτι ἔχει ὁ νοῦς μοι (μαῦρο.

Καὶ φεύγει ἀπὸ τὴ κάμαρα τὸ κάθε νυχτοπούλι
Καὶ σὰν ἀπ' ἁγιοκλήματα σκορπιέται κάποιο μύρο,
Καθὼς προβάλλει ἀγνάντια μου μορφὴ δειλὴ σὰν (γιοῦλι
Ποῦ ὡς ἴσκιος καὶ ὡς ροδόφυλλα σκορπιέται σ' ὅλα (γύρω

Πλένε μέσα στὴ μνήμη μου καὶ σὰν τὰ χελιδόνια
Γυρίζουν κάποιες σκέψεις μου μὲς σ' ἀμμουδιὲς καὶ (χόρτα
Καὶ σὲ γιαλοὺς ποῦ μοῦθρεψαν τὰ παιδιακίσια χρόνια
Τὰ μάτια σου, ὅραμα γλυκό, μ' ἀνοίγουν κάποια (πόρτα

Ὦ σκόρπιες νότες καὶ παλιὲς, κι' ὦ θάλασσες κι' ὀ (μῦρα,
Ποῦ τῶν ματιῶν σου ἡ θάλασσες ξαπλώνουνε γλυ-(κειά μου
Ὦ μάτια κ' ὀλανθίζουνε! Κι' ὦ μοῖρα ἀσπλαχνημοῖρα
Τ' ὅραμα τοῦτο σ' ὀγρὸ φῶς μου πῆρε τὴν καρδιά μου

ΦΩΤΟΣ ΓΙΟΦΥΛΛΗΣ